Tekstspeurneus zonsverduistering AVI E5

tekstspeurneus

De zonsverduistering

Tekstspeurneus - Avi E5 | Naam : | www.vanjufmarjan.nl

Copyright 2026

Wat is een zonsverduistering?

Een zonsverduistering is een bijzonder natuurverschijnsel. Het gebeurt als de maan tussen de zon en de aarde komt te staan. Hierdoor schuift de maan voor de zon langs en werpt een schaduw op de aarde. Voor even wordt het dan donker, alsof de zon verdwijnt.

Er zijn drie soorten zonsverduisteringen: de totale, de ringvormige en de gedeeltelijke. Bij een totale zonsverduistering bedekt de maan de zon helemaal. Bij een gedeeltelijke zonsverduistering bedekt de maan maar een deel van de zon. Een ringvormige zonsverduistering ontstaat wanneer de maan zich verder van de aarde bevindt en daardoor schijnbaar te klein is om de zon volledig te bedekken; rond de maan blijft dan een heldere ring zichtbaar.

Hoe ontstaat een zonsverduistering?

Een zonsverduistering ontstaat doordat de maan om de aarde draait en de aarde om de zon. Soms staan de zon, de maan en de aarde precies op één lijn. Dan werpt de maan een schaduw op de aarde. Deze schaduw heeft twee delen: de kernschaduw en de bijschaduw.
In de kernschaduw is de zonsverduistering totaal. Wie daar staat, ziet de zon helemaal verdwijnen.
In de bijschaduw is de zonsverduistering gedeeltelijk. Wie daar staat, ziet maar een deel van de zon bedekt door de maan. De schaduw van de maan beweegt snel over de aarde. Daarom duurt een totale zonsverduistering op één plek maar een paar minuten.

Wanneer kun je een zonsverduistering zien?

Zonsverduisteringen komen niet elke dag voor. Gemiddeld zijn er per jaar twee tot vijf zonsverduisteringen op aarde. Maar niet iedereen ziet ze. De schaduw van de maan is namelijk niet groot. Daardoor is een totale zonsverduistering alleen zichtbaar in een smalle strook op aarde.
De laatste totale zonsverduistering in Nederland was in 1999. De volgende totale zonsverduistering in Nederland is pas in 2135! Gelukkig zijn er ook gedeeltelijke zonsverduisteringen te zien. Die komen vaker voor. Als je wilt weten wanneer de volgende zonsverduistering is, kun je dat opzoeken op speciale websites over sterrenkunde.

De zonsverduistering

Copyright 2026

Hoe kijk je veilig naar een zonsverduistering?

Het is gevaarlijk om rechtstreeks naar de zon te kijken, ook tijdens een zonsverduistering. De zon straalt namelijk fel licht en **uv-straling** uit. Dit kan je ogen beschadigen. Gelukkig zijn er veilige manieren om naar een zonsverduistering te kijken.

1. Gebruik een eclipsbril. Deze bril heeft speciale glazen die het schadelijke licht tegenhouden.
2. Maak een **projectie**. Je kunt een gat prikken in een stuk karton en het beeld van de zon op een wit vel papier projecteren.
3. Gebruik een **telescoop** met zonnefilter. Deze is speciaal gemaakt om veilig naar de zon te kijken.

Doe dit nooit:

Kijk niet door een gewone zonnebril en gebruik geen gewone camera of verrekijker zonder filter.

Wist je dat…?

De langste totale zonsverduistering ooit duurde 7 minuten en 31 seconden. Dat was in 1955.
De maan beweegt elke jaar een klein beetje van de aarde af. Over miljoenen jaren zal de maan te ver weg staan om nog een totale zonsverduistering te veroorzaken.
Dieren reageren soms raar tijdens een zonsverduistering. Vogels kunnen gaan zingen alsof het avond is, en kippen kunnen naar hun hok gaan.
In oude tijden dachten mensen dat een zonsverduistering een teken was van boze goden. Tegenwoordig weten we dat het gewoon een **natuurverschijnsel** is.

Telescoop:	Een instrument om ver weg staande dingen, zoals sterren of planeten, groter en duidelijker te zien. Sommige telescopen hebben een filter om veilig naar de zon te kijken.
Natuurverschijnsel:	Iets wat in de natuur gebeurt, zoals regen, onweer of een zonsverduistering. Het is geen menselijk werk, maar iets wat vanzelf in de natuur ontstaat.
UV-straling:	Onzichtbaar licht dat van de zon komt. Het kan schadelijk zijn voor je huid en ogen als je er te lang aan blootstaat.
Projectie:	Het afbeelden van iets op een oppervlak, zoals het beeld van de zon op een wit vel papier. Je kunt dit doen door licht door een klein gaatje te laten schijnen.

De zonsverduistering

Naam: _____

www.vanjufmarjan.nl Copyright 2026

Opdracht 1 : Denk en schrijf

Schrijf in drie of vier zinnen wat een zonsverduistering is.

_____

_____

_____

_____

Opdracht 2 : Vul het ontbrekende woord in.

Welk woord past in de zin : kernschaduw - schaduw - rechtstreeks - belangrijk - ringvormige - totale - zonnebril

1. Het is gevaarlijk om _____ naar de zon te kijken, ook tijdens een zonsverduistering.
2. Er zijn drie soorten zonsverduisteringen: de totale, de _____ en de gedeeltelijke.
3. De laatste _____ zonsverduistering in Nederland was in 1999.
4. Dan werpt de maan een _____ op de aarde.
5. Deze schaduw heeft twee delen: de _____ en de bijschaduw.
6. Kijk niet door een gewone _____ en gebruik geen gewone camera

De zonsverduistering

Copyright 2026

Opdracht 3 : Ja of nee? Kleur het juiste bolletje in.

1. Is het gevaarlijk om rechtstreeks naar de zon te kijken? ja nee
2. Een totale zonsverduistering duurt op één plek maar een paar minuten. ja nee
3. De volgende totale zonsverduistering in Nederland is pas in 2137! ja nee

Opdracht 4 : Los de woordzoeker op.

z	y	e	c	l	i	p	s	b	r	i	l	x	v	r	o
q	i	n	s	t	r	u	m	e	n	t	q	w	y	s	p
y	g	c	x	p	r	o	j	e	c	t	i	e	q	t	p
q	o	v	h	w	g	m	i	n	u	t	e	n	n	r	e
w	o	q	x	t	q	e	v	e	r	d	e	r	e	a	r
x	i	c	y	c	b	w	m	c	c	q	c	w	d	l	v
v	t	r	w	q	c	a	r	i	n	g	c	x	e	i	l
s	c	h	a	d	u	w	a	v	d	x	w	c	r	n	a
l	x	k	o	m	e	n	q	r	c	d	c	w	l	g	k
a	i	e	d	e	r	e	e	n	y	w	e	v	a	q	r
n	o	n	z	i	c	h	t	b	a	a	r	l	n	y	z
g	g	e	d	e	e	l	t	e	l	i	j	k	d	q	o
s	y	m	x	v	o	g	e	l	s	y	d	r	i	e	n
t	q	a	s	c	h	u	i	f	t	x	a	a	r	d	e
e	x	a	q	n	a	t	u	u	r	z	i	n	g	e	n
z	o	n	v	e	r	d	u	i	s	t	e	r	i	n	g

Woorden:

zonsverduistering
maan
zichtbaar
aarde
schaduw
vogels
instrument
onzichtbaar
oppervlak
eclipsbril
gemiddeld
Nederland
langste
schuift
iedereen
gooit
ring
projectie
straling
zon
verder
gedeeltelijk
komen
natuur
minuten
zingen
drie

tekstspeurneus

De zonsverduistering

Copyright 2026

Opdracht 2 : Vul het ontbrekende woord in.

Welk woord past in de zin : kernschaduw - schaduw - rechtstreeks - belangrijk - ringvormige - totale - zonnebril

1. Het is gevaarlijk om rechtstreeks naar de zon te kijken, ook tijdens een zonsverduistering.
2. Er zijn drie soorten zonsverduisteringen: de totale, de ringvormige en de gedeeltelijke.
3. De laatste totale zonsverduistering in Nederland was in 1999.
4. Dan werpt de maan een schaduw op de aarde.
5. Deze schaduw heeft twee delen: de kernschaduw en de bijschaduw.
6. Kijk niet door een gewone zonnebril en gebruik geen gewone camera

Opdracht 3 : Ja of nee? Kleur het juiste bolletje in.

1. Is het gevaarlijk om rechtstreeks naar de zon te kijken? ja nee
2. Een totale zonsverduistering duurt op één plek maar een paar minuten. ja nee
3. De volgende totale zonsverduistering in Nederland is pas in 2137! ja nee

Antwoordenblad

tekstspeurneus

De zonsverduistering

Copyright 2026

Opdracht 4 : Los de woordzoeker op.

z	y	e	c	l	i	p	s	b	r	i	l	x	v	r	o
q	i	n	s	t	r	u	m	e	n	t	q	w	y	s	p
y	g	c	x	p	r	o	j	e	c	t	i	e	q	t	p
q	o	v	h	w	g	m	i	n	u	t	e	n	n	r	e
w	o	q	x	t	q	e	v	e	r	d	e	r	e	a	r
x	i	c	y	c	b	w	m	c	c	q	c	w	d	l	v
v	t	r	w	q	c	a	r	i	n	g	c	x	e	i	l
s	c	h	a	d	u	w	a	v	d	x	w	c	r	n	a
l	x	k	o	m	e	n	q	r	c	d	c	w	l	g	k
a	i	e	d	e	r	e	e	n	y	w	e	v	a	q	r
n	o	n	z	i	c	h	t	b	a	a	r	l	n	y	z
g	g	e	d	e	e	l	t	e	l	i	j	k	d	q	o
s	y	m	x	v	o	g	e	l	s	y	d	r	i	e	n
t	q	a	s	c	h	u	i	f	t	x	a	a	r	d	e
e	x	a	q	n	a	t	u	u	r	z	i	n	g	e	n
z	o	n	v	e	r	d	u	i	s	t	e	r	i	n	g

Woorden:

zonsverduistering
maan
zichtbaar
aarde
schaduw
vogels
instrument
onzichtbaar
oppervlak
eclipsbril
gemiddeld
Nederland
langste
schuift
iedereen
gooit
ring
projectie
straling
zon
verder
gedeeltelijk
komen
natuur
minuten
zingen
drie

Antwoordenblad